

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 28 november 2022
(OR. en)

14982/22

EDUC 394
JEUN 171
DIGIT 217

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	14147/22
Ärende:	Rådets slutsatser om att stödja välbefinnande i digital utbildning

För delegationerna bifogas rådets ovannämnda slutsatser, som godkändes av rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) vid mötet den 28–29 november 2022.

Rådets slutsatser om att stödja välbefinnande i digital utbildning**EUROPEISKA UNIONENS RÅD****BEAKTAR FÖLJANDE:**

1. De politiska diskussionerna vid det sociala toppmötet i Göteborg 2017, där det betonades att 44 % av européerna saknar grundläggande digitala färdigheter, att 90 % av arbetstillfällena i framtiden kommer att kräva digitala färdigheter och digital kompetens och att 40 % av de europeiska företagen har svårt att rekrytera IKT-specialister. Inledandet av en reflektion om framtidens lärande för att möta den framtida utvecklingen och den digitala revolutionen, däribland artificiell intelligens (AI), var en av de idéer som de europeiska ledarna diskuterade vid detta tillfälle.
2. Den första principen i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, nämligen att var och en ska ha rätt till god, inkluderande utbildning och livslångt lärande för att bibehålla och tillägna sig färdigheter som tillåter att man deltar fullt ut i samhället och framgångsrikt klarar övergångar på arbetsmarknaden.
3. Meddelandet från kommissionen om att förverkliga det europeiska området för utbildning senast 2025, där man betonar behovet av att skapa stödjande lärandemiljöer för grupper som riskerar att underprestera och av att stödja välbefinnande i skolan.
4. Rådets resolution om en strategisk ram för det europeiska utbildningssamarbetet inför och bortom ett europeiskt område för utbildning (2021–2030), där det betonas att utbildning har en avgörande roll för Europas framtid i en tid då det är nödvändigt att medborgarna kan förverkliga sig själva och uppnå välbefinnande, kan anpassa sig och fungera på en föränderlig arbetsmarknad och att de kan utöva ett aktivt och ansvarsfullt medborgarskap.

5. Handlingsplanen för digital utbildning 2021–2027, där man redogör för konceptet med ett högpresterande digitalt utbildningssystem och betonar de digitala färdigheternas och kompetensutvecklingens betydelse för vardagslivet.
6. Den pågående strukturerade dialogen med medlemsstaterna om digital utbildning och digitala färdigheter, som lanserades av kommissionen 2021, och dess strategi för digital utbildning som involverar hela statsförvaltningen.
7. Rådets rekommendation (EU) 2021/1004 av den 14 juni 2021 om inrättande av en europeisk barngaranti, som syftar till att förebygga och bekämpa social utestängning och säkerställa lika möjligheter genom att garantera kostnadsfri tillgång till utbildning för barn från utsatta miljöer. I detta avseende understryks i rekommendationen vikten av att tillhandahålla digitala utbildningsverktyg, höghastighetsuppkoppling, digitala tjänster och lämplig utrustning samt av att förbättra de digitala färdigheterna och överbrygga alla slags digitala klyftor.
8. Strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030, där det anges att det för en effektiv användning av digital teknik krävs undanröjande av tillgänglighetshinder för personer med funktionsnedsättning och investeringar i deras digitala kompetens.
9. Rådets rekommendation om vägar till en framgångsrik skolgång och om ersättande av rådets rekommendation av den 28 juni 2011 om politiska strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid, som syftar till att främja skolresultaten för alla unga européer, oberoende av personliga egenskaper, familj, kultur och socioekonomisk bakgrund, och betonar välbefinnande i skolan och fysisk och psykisk hälsa som viktiga delar av en framgångsrik skolgång.

10. Kommissionens informella expertgrupp som för närvarande håller på att inrättas för att främja stödjande lärandemiljöer för grupper som riskerar att underprestera och för att stödja välbefinnande i skolan.
11. Rådets rekommendation av den 29 november 2021 om strategier för blandat lärande för högkvalitativ och inkluderande grundskole- och gymnasieutbildning, där man betonar vikten av att prioritera (både fysiskt och psykiskt) välbefinnande och föreslår att riktlinjer för elevhälsa och åtgärder mot mobbning inkluderas i skolplanen samt att man ökar fokus på välbefinnande och kvalitet i yrkeslivet för lärare och utbildare, skolledare och annan utbildningspersonal för att minska stress och förhindra utbrändhet.
12. Rådets rekommendation av den 24 november 2020 om yrkesutbildning för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft, som framhäver en yrkesutbildningspolitik som är anpassad till den digitala ekonomin.
13. Osnabrück-förklaringen om yrkesutbildning som en viktig faktor för återhämtning och en rättvis omställning till digitala och gröna ekonomier, som syftar till att utveckla digitaliseringen av yrkesutbildningen inom ramen för en ny kultur av livslångt lärande.
14. Rådets slutsatser om digital utbildning i Europas kunskapssamhällen, där det betonas att man i samband med den digitala utbildningen bör ta hänsyn till välbefinnandet hos alla aktörer i lärandeprocessen.
15. Utbildningsöversikten 2021, som fokuserar på temat välbefinnande i utbildningen.

16. Meddelandet från kommissionen *Ett digitalt decennium för barn och ungdomar: den nya europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+)*, som fokuserar på att förbättra barns välbefinnande i digitala miljöer.
17. Den uppdaterade digitala kompetensramen för medborgarna (DigComp 2.2), som har tagits fram av kommissionen och som betonar säkerhet, t.ex. när det gäller stöd för välbefinnande och hälsa samt förståelse och bekämpning av nätmobbning.
18. Den europeiska ramen för utbildares digitala kompetens (DigCompEdu), som understryker vikten av åtgärder som är avsedda att säkerställa inlärnarnas fysiska, psykologiska och sociala välbefinnande vid användning av digital teknik.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD KONSTATERAR FÖLJANDE:

19. I dessa rådsslutsatser avses med *välbefinnande i digital utbildning* en känsla av fysisk, kognitiv, social och känslomässig tillfredsställelse som gör det möjligt för alla personer att i en positiv anda ta del av alla digitala lärandemiljöer, bland annat genom digitala utbildningsverktyg och utbildningsmetoder, och att maximera sin potential och sitt självförverkligande och som hjälper dem att agera säkert online och stöder deras egenmakt i onlinemiljöer¹. Dessa rådsslutsatser är inriktade på digitalt välbefinnande i och genom utbildning på grundskole- och gymnasienivå, inklusive yrkesutbildning.

¹ Kognitivt välbefinnande kan definieras som inlärnarnas ”framgångsrika deltagande i samhället i en rad olika roller – i samband med sitt livslånga lärande, som produktiva arbetstagare och som aktiva medborgare”. Detta deltagande möjliggörs bland annat genom de kunskaper och kompetenser som de besitter. Fysiskt välbefinnande kan förstås som individernas hälsoliv och deras förmåga att upprätthålla en hälsosam livsstil. Socialt välbefinnande omfattar inlärnarnas interaktion med andra och hur de uppfattar den digitala lärandemiljön. Psykologiskt välbefinnande avser inlärnarnas åsikter och känslor om sina egna liv och de personliga mål som de själva har ställt upp (Panesi, S., Bocconi, S. och Ferlino, L., *Promoting Students’ Well-Being and Inclusion in Schools Through Digital Technologies: Perceptions of Students, Teachers, and School Leaders in Italy Expressed Through SELFIE Piloting Activities*, Frontiers in Psychology, 2020).

20. I dessa rådsslutsatser avses med *inlärare* alla elever, studerande och lärlingar på grundskole- och gymnasienivå inom grundläggande formella utbildningssystem, inbegripet grundläggande yrkesutbildning.
21. I dessa rådsslutsatser avses med *utbildare* lärare, skollärare, undervisare och annan pedagogisk personal som deltar i undervisningen av inlärare på grundskole- och gymnasienivå inom grundläggande formella utbildningssystem, inbegripet grundläggande yrkesutbildning.
22. Den digitala tekniken har radikalt förändrat människors sätt att lära sig, arbeta, använda information och kommunicera. Den digitala omvandlingen medför nya utmaningar och möjligheter för inlärarna och påverkar deras kognitiva, fysiska, sociala och känslomässiga liv.
23. Covid-19-pandemin och den akuta övergången till undervisning och lärande på distans och online har medfört många utmaningar för de digitala lärandemiljöerna. Det sätt på vilket de digitala utbildningssystemen, inbegripet inlärare och utbildare och andra relevanta aktörer, har bemött dessa utmaningar kan fungera som en nyttig erfarenhet och lärdom när det gäller att utveckla strategier för välbefinnande i digital utbildning.
24. En högkvalitativ och inkluderande utbildning bör förbättra de möjligheter som den digitala omvandlingen erbjuder när det gäller att stödja inlärarnas och utbildarnas välbefinnande i digitala lärandemiljöer. Detta bör systematiskt stödjas och främjas inom alla aspekter av det digitala utbildningssystemet².

² Det digitala utbildningssystemet omfattar infrastruktur, konnektivitet och utrustning för digital utbildning (inbegripet tillgänglighetsteknik och tekniska hjälpmedel), digitalt utbildningsinnehåll av hög kvalitet, inlärare och utbildare med den kunskap som krävs för att integrera digital teknik i den pedagogiska processen, samt utveckling av digital kunskap, digitala färdigheter och digital kompetens och förutsättningar för personliga relationer i digitala lärandemiljöer.

25. Stärkandet av inlärnarnas välbefinnande i samband med digital utbildning är en tvåvägsprocess. Digitala miljöer kan medföra vissa utmaningar, bland annat inom den digitala utbildningen, såsom nätmobbning, som kan inverka negativt på välbefinnandet, särskilt om vissa aspekter av dessa miljöer är dåligt utformade eller utnyttjade. Väl utformade digitala utbildningssystem som är effektiva och inkluderande kan däremot främja utvecklingen av inlärnarnas välbefinnande och förbättra deras utbildnings-, livs- och arbetsutsikter.
26. Den digitala klyftan utgör ett allvarligt hot mot välbefinnandet inom digital utbildning för både inlärare och utbildare och förstärker ofta befintliga ojämlikheter eller skapar nya sådana. Skolsystemen på nationell, regional och lokal nivå bör kunna hantera eventuella problem med otillräcklig tillgång, olämplig utrustning eller otillfredsställande inlärningsförhållanden som inlärare kan stöta på, särskilt missgynnade inlärare, inbegripet inlärare med funktionsnedsättning och/eller särskilda utbildningsbehov, och inlärare som står inför utmaningar på grund av den digitala könsklyftan.
27. Genom nya lärandemodeller, bland annat sådana som innebär användning av tillgängliga och sökbara digitala verktyg, utvidgas kontakterna till missgynnade inlärare, inbegripet inlärare med funktionsnedsättning och/eller särskilda utbildningsbehov och inlärare som tillfälligt inte kan gå i skolan på grund av hälsobesvär, samt inlärare som bor i isolerade områden, ömråden eller avlägsna områden, såsom EU:s yttersta randområden. De stöder också en starkare motivation och ett starkare engagemang att dra nytta av onlineupplevelser, och tillsammans med inlärarcentrerade strategier bidrar de till att minska den digitala klyftan.
28. I och med ankomsten av inlärare med invandrarbakgrund och/eller inlärare vars förstaspråk skiljer sig från undervisningsspråket kan digitala verktyg och utbildningsinnehåll av hög kvalitet underlätta kontinuiteten i deras utbildning och hjälpa dem att upprätthålla kopplingen till sitt modersmål och sin ursprungskultur och att hantera eventuella traumatiska upplevelser och nya utmaningar.

29. Den mer frekventa och alltmer utbredda tillgången till och användningen av digitala miljöer kan innebära att inlärarna löper större risk att utsättas för hot i den digitala världen, t.ex. nätmobbning och/eller isolering. Åtgärder måste vidtas för att säkerställa att inlärarna utbildas och att utbildarna får lämplig utbildning och samarbetar med andra relevanta yrkesverksamma så att man verkligen kan främja en säker digital lärandemiljö.
30. Fokuset på kritiskt tänkande, mediekompetens och digital kompetens samt motståndskraft mot desinformation och felaktig information bör stärkas i utbildningssystemen, i syfte att ge inlärarna de färdigheter som behövs för att hantera potentiella hot och utmaningar och i syfte att tillhandahålla en säkrare och mer positiv upplevelse online.
31. Utbildarna innehar tillsammans med den administrativa personalen och ledningspersonalen en viktig och oersättlig roll när det gäller att utveckla utbildningsmiljöer³ och stödja inlärarnas välbefinnande. De bör utveckla och stärka sin digitala kompetens och öka sina kunskaper om fördelarna och utmaningarna med användningen av digitala verktyg i utbildningen, t.ex. inom sin grundutbildning, introduktion och fortlöpande yrkesutveckling, samt om vikten av att göra kompetensutveckling inom IKT mer attraktivt för flickor bland annat genom hänsynstagande till jämställdhetsaspekter vid undervisningen av digitaliseringsrelaterad kompetens.
32. Den digitala tekniken är inte avsedd att ersätta fysisk närvaro och personlig interaktion mellan utbildare och inlärare. Syftet med att integrera digital teknik i utbildningsprocesser är att stödja och underlätta utbildarnas arbete och att förbättra inlärarnas lärandeupplevelse.

³ Olika faktorer kan påverka utbildarnas allmänna välbefinnande, t.ex. en orimlig arbetsbörda, en upplevd brist på erkännande av och respekt för läraryrket, alltför stora klasser, en brist på stöd till skolor med ohanterliga problem med elevernas beteende och, i vissa länder, otillräcklig eller ojämlik finansiering (Viac, C. och Fraser, P., *Teachers' well-being: A framework for data collection and analysis*, OECD Education Working Paper No. 213, OECD Publishing, Paris, 2020).

EUROPEISKA UNIONENS RÅD ÄR MEDVETET OM FÖLJANDE:

Inlärares och utbildares välbefinnande i samband med digital utbildning kan stödjas genom följande:

A. Förvärv av de kunskaper, färdigheter och kompetenser som krävs för att främja välbefinnande i den digitala utbildningen

33. Människor deltar i en digital miljö under hela sina liv, såväl i privat som yrkesmässigt och medborgerligt hänseende. Utveckling av digitala kunskaper, färdigheter och kompetenser kan vara ett stöd för deras emotionella välmående och tillfredsställelse och främja deras förmåga att på lämpligt sätt reagera på de utmaningar och risker som både den digitala och den fysiska världen innebär.
34. Strategier och åtgärder som rör utvecklingen av digitala färdigheter och kompetenser bör utformas med vederbörlig hänsyn till inlärares välbefinnande och individuella behov, med särskilt fokus på missgynnade grupper. De bör också syfta till att öka inlärares motståndskraft och egenmakt. Digital kompetens⁴ innebär att man använder digital teknik på ett tillitsfullt, kritiskt, ansvarsfullt, etiskt och säkrare sätt. Digitala färdigheter som datalogiskt tänkande, problemlösning med IKT samt datakompetens behövs både i de tidiga utbildningsstadierna och under hela livet, så att människor kan integreras bättre i samhället och få bättre tillgång till arbetstillfällen.
35. Digital teknik påverkar hur inlärares lär sig, hur de söker och utbyter information samt hur de interagerar med varandra och umgås. Inlärare utsätts för många olika typer av information, även desinformation och felaktig information, och därför är utvecklingen av digital kompetens, mediekunnighet, kritiskt tänkande och problemlösning förmåga av avgörande betydelse.

⁴ Se t.ex. Europeiska kommissionen, gemensamma forskningscentrumet, Vuorikari, R., Kluzer, S., Punie, Y., *DigComp 2.2, The Digital Competence framework for citizens: with new examples of knowledge, skills and attitudes*, 2022 och rådets rekommendation av den 22 maj 2018 om nyckelkompetenser för livslångt lärande (EUT C 189, 4.6.2018, s. 1).

36. Inlärare bör förvärva och utveckla de kunskaper, färdigheter och kompetenser som krävs för att bidra till en ofarlig, säker och etisk användning av digitala verktyg, inbegripet färdigheter inom cybersäkerhet och kunskaper om AI-algoritmernas gränser. Detta kan ha en betydande inverkan på deras välbefinnande och motståndskraft.
37. Utveckling av personlig och social kompetens kan hjälpa inlärare att använda digitala sociala nätverk med mindre risk för att ta skada känslomässigt eller socialt, och göra dem mer medvetna om riskerna med överdriven användning av digital teknik.
38. Inlärare bör ha möjlighet att förvärva de kunskaper, färdigheter och kompetenser som krävs för att de ska kunna skapa, dela och använda digitalt innehåll, och de bör vara medvetna om reglerna för immateriella rättigheter.
39. Avancerade och specialiserade färdigheter behövs för att utveckla IKT-produkter och IKT-tjänster och avancerad digital teknik, inbegripet sådan som kan ha en positiv inverkan på människors välbefinnande, t.ex. personer med funktionsnedsättning och/eller särskilda utbildningsbehov.
40. Utbildare bör få stöd när det gäller att förvärva och utveckla sina digitala kunskaper, färdigheter och kompetenser, t.ex. i samband med sin grundläggande utbildning, introduktion och fortsatta yrkesmässiga utveckling, och vara välinformerade om fördelarna och utmaningarna med att använda digitala verktyg i utbildningen och de möjligheter som användningen av sådana verktyg ger. Utbildarna bör hjälpa inlärarna att använda teknik på ett säkert, ansvarsfullt och kreativt sätt.

B. Utformning av undervisnings- och inlärningsmetoder och digitala miljöer som ökar inlärnarnas välbefinnande

41. Undervisnings- och inlärningsmetoder – vilket inbegriper undervisnings- och inlärningsmetoder och organisatoriska aspekter – bör förbättra utbildningsprocessens relevans och effektivitet samt öka inlärnarnas tillfredsställelse och självförtroende i alla lärandemiljöer. I detta sammanhang är den digitala infrastrukturens och den digitala teknikens tillgänglighet, säkerhet och kvalitet avgörande. Utveckling och användning av avancerad digital teknik inom utbildningen kan vara till nytta särskilt för missgynnade inlärare, inbegripet inlärare med funktionsnedsättning och/eller särskilda utbildningsbehov.
42. Vid utformningen av politiken för digital utbildning bör följande aspekter beaktas:
- *De miljöer* där undervisningen äger rum, med beaktande av inlärnarnas socioekonomiska, kulturella och familjemässiga bakgrund liksom andra relevanta omständigheter.
 - *De verktyg och den utrustning som används*, anpassade efter inlärnarnas individuella behov (beroende på t.ex. hälsotillstånd, särskilda utbildningsbehov och socioekonomisk bakgrund):
 - Digitala utbildningssystem bör stödja arbetet med innovativa utbildningsverktyg, däribland spelifiering, utbildningslösningar baserade på till exempel teknik för utvidgad verklighet såsom förstärkt/virtuell verklighet, AI, lärandeanalys och sociala nätverk, som respekterar en inbyggd etisk och transparent strategi, inbyggt dataskydd och inbyggd icke-diskriminering, samtidigt som man tar hänsyn till fördelar och potentiella risker⁵.

⁵ Det rör sig t.ex. om internetberoende, överdriven skärmtid, datorspelsberoende och hälsorelaterade frågor som stillasittande livsstil som leder till fetma.

- De digitala lösningarna bör utformas så att de möjliggör och uppmuntrar till anpassning för ändamål som rör digital utbildning och respekterar alla individers olika bakgrund och behov, särskilt inlärare från missgynnade grupper. I förekommande fall bör interoperabilitet mellan olika digitala lösningar som används inom utbildningen främjas.
- Avancerad och specialiserad digital teknik (t.ex. AI, förstärkt/virtuell verklighet, sakernas internet, digitala tvillingar osv.) kan förbättra inlärnings- och utbildningsmiljöernas tillgänglighet och kvalitet och via synergier komplettera icke-digitala undervisnings- och inlärningsmetoder. Genom integrering av innovativa digitala lösningar kan inlärare inom yrkesutbildningar förvärva fler färdigheter.
- Användningen av digital teknik kan ta tid i anspråk från andra aktiviteter som är gynnsamma för hälsan, såsom fysisk träning eller sömn. Därför bör hänsyn tas till balansen mellan skärmtid och skärmfri tid samt tidsplanering.
- *De lärandeuppgifter* som används i utbildningsprocessen och som leder fram till avsedda läranderesultat.
 - Användning av digitalt utbildningsinnehåll av hög kvalitet som utformats med ett sunt pedagogiskt syfte och tillhandahålls på ett modernt, tillgängligt och användarvänligt sätt⁶.
 - Stöd till inlärarcentrerade strategier, inbegripet främjande av inlärares självständighet.
- *Utbildare*, som bör vara välutbildade och ha förmåga att ge inlärare vägledning om hur digital teknik används på lämpligt sätt, inbegripet om en förnuftig och balanserad fördelning av skärmtid och skärmfri tid. Välutbildade utbildare kan ta hänsyn till särdragen hos olika digitala lärandemiljöer, arbeta med innovativa digitala verktyg och innovativa undervisnings- och inlärningsmetoder samt genomföra dem i ett pedagogiskt sammanhang, och samtidigt beakta riskerna med överdriven användning av digital teknik.

⁶ Vad gäller utbildningsinnehåll kan kommissionens kommande ram för digitalt utbildningsinnehåll ge användbar vägledning.

C. Personliga relationer i det digitala utbildningssystemet

43. Digitala utbildningssystem bygger inte bara på digital infrastruktur, digitala verktyg och digitalt innehåll, utan också på social interaktion mellan berörda individer – dvs. inlärare, utbildare och andra aktörer som använder tekniska medel för kommunikation och skapande av innehåll och nätverk – och på deras fysiska och sociala miljöer. Det är viktigt att ta hänsyn till denna sociala interaktion när man utformar digitala utbildningssystem.
44. Den tekniska utvecklingen har förändrat kommunikationsformerna och skapat nya möjligheter till egenmakt, självförverkligande och digitalt medborgarskap⁷, inbegripet aktivt deltagande i samhället via onlineverktyg.

⁷ Enligt Europarådet är en digital medborgare en person som, genom att ha utvecklat en rad olika kompetenser, på ett aktivt, positivt och ansvarsfullt sätt kan delta på mötesplatser både online och offline, oavsett om det är på lokal, nationell eller global nivå (Richardson, J., Milovidov, E., *Digital citizenship education handbook: being online, well-being online, rights online*, Europarådet, 2019).

45. Digital interaktion kan bidra till utvecklingen av sociala färdigheter och stärka de sociala relationerna. Inlärare och utbildare kan dock även utsättas för digitala risker⁸ (till exempel nätmobbning, hatpropaganda, falska nyheter, integritetsintrång, nätbedrägerier och ekokammare⁹)¹⁰ som är skadliga för deras välbefinnande¹¹. Det är viktigt att inlärare, utbildare och föräldrar är medvetna om omfattningen av och mångfalden av dessa risker och vet hur de kan undvikas och/eller förhindras, var man kan få stöd och hur man kan bygga upp motståndskraft. Det är också viktigt att man använder interaktion samt undervisnings- och inlärningsmetoder i digitala lärandemiljöer för att hantera digitala risker.
46. Utbildningssystemen och skolorna bör undersöka olika sätt att stärka välbefinnandet i digital utbildning, främja medvetenhet om digitala risker och förebyggande av dessa risker samt politik som involverar hela skolan, inbegripet skolförfaranden av organisatorisk karaktär, stödja säkra digitala utbildningsmiljöer och hantera utmaningar kopplade till digitala risker.

⁸ Digitala risker kan vara förbundna med till exempel överdriven eller olämplig användning av digital teknik eller interaktion mellan inlärare och den digitala världen.

⁹ Begreppet ekokammare avser situationer i sociala medier och diskussionsgrupper på nätet där åsikter förstärks eller bekräftas genom kommunikation och upprepning i ett slutet och isolerat system. Deltagarna får vanligtvis information som stärker deras befintliga åsikter utan att de blir motsagda (Vuorikari, R., Kluzer, S. och Punie, Y., *DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens - With new examples of knowledge, skills and attitudes*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2022).

¹⁰ I en OECD-studie från 2019 definieras olika typer av risker: kontaktrisker, innehållsmässiga risker, integritetsrisker och konsumentrisker (Burns, T., Gottschalk, F. (red.), *Educating 21st Century Children: Emotional Well-being in the Digital Age*, Educational Research and Innovation, OECD Publishing, Paris, 2019).

¹¹ Nätmobbning kan till exempel vara ännu mer skadlig än vanliga former av mobbning, eftersom förödmjukelsen sprids till en stor publik på nätet och ord och bilder kan finnas kvar i onlinemiljön på obestämd tid.

47. Sociala jämförelser som främjas i onlinemiljön kan ha en negativ inverkan på den psykiska hälsan och självkänslan, särskilt hos ungdomar. Exponering för ”ideala” bilder på sociala medier kan framkalla eller öka en oro hos inlärarna över den egna kroppsuppfattningen och en känsla av socialt utanförskap. Användningen av sociala medier är också kopplad till ”rädslan för att missa något”. Utbildare i digitala lärandemiljöer bör känna till dessa risker, öka medvetenheten om och ta itu med de negativa effekterna av dessa fenomen och främja utvecklingen av inlärarnas förmåga att hantera dessa problem.
48. Utbildarna bör stödja inlärarnas motivation att lära sig och utvecklas till sin fulla potential, för att hjälpa dem att växa till konsekventa och mogna individer som är medvetna om sina styrkor, svagheter, livsmål och ambitioner och som har skapat en positiv självbild samtidigt som de respekterar andra och deras individuella behov. Detta är en viktig faktor för välbefinnande i digital utbildning.
49. Ett klokt digitalt föräldraskap och en stödjande familjemiljö bör ingå i ett digitalt utbildningssystem, samtidigt som familjebakgrunden beaktas. Skolorna bör vara medvetna om vikten av kommunikation och samarbete med föräldrar eller vårdnadshavare om de möjligheter, fördelar och utmaningar som den digitala utbildningen medför samt de digitala riskerna och vikten av tidsplanering vid användning av digitala verktyg i utbildningssyfte.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA ATT I ENLIGHET MED SINA NATIONELLA FÖRHÅLLANDEN OCH SUBSIDIARITETSPRINCIPEN GÖRA FÖLJANDE:

50. Lägga tonvikten på att stärka inlärarnas och utbildarnas välbefinnande vid utformningen av nationell politik och nationella strategier inom digital utbildning.
51. Främja utformningen av undervisnings- och inlärningsprocesser med tanke på deras inverkan på inlärarnas välbefinnande och, när så är lämpligt, uppmuntra ett starkt samarbete mellan digitala utbildningssystem och yrkesverksamma och tjänster på området för psykisk och psykosocial hälsa.
52. Uppmuntra undervisnings- och inlärningsprocesser som bygger på en inlärarcentrerad strategi, till exempel genom integrering av avancerad digital teknik, etisk användning av AI och data¹², med särskild tonvikt på stöd till välbefinnandet för missgynnade inlärare och inlärare i utsatta situationer, inbegripet inlärare med funktionsnedsättning och/eller särskilda utbildningsbehov samt begåvade inlärare, och på motverkande av den digitala klyftan mellan könen.
53. Öka inlärarnas och utbildarnas medvetenhet om behovet av en välbalanserad fördelning av skärmtid och skärmfri tid och, när så är möjligt, hjälpa skolorna att utveckla en lämplig tidsplanering för undervisning och inläring som sker digitalt och med fysisk närvaro.
54. Undersöka olika sätt att stödja utformningen och genomförandet av undervisnings- och inlärningsprocesser och användningen av digital teknik inom utbildning för att underlätta integreringen av inlärare med invandrarbakgrund och/eller inlärare vars förstaspråk skiljer sig från undervisningsspråket i medlemsstaternas utbildningssystem, samtidigt som de ges möjlighet att upprätthålla kopplingen till sitt modersmål och sina respektive kulturer.

¹² De etiska riktlinjerna för utbildare om användning av artificiell intelligens (AI) och data inom undervisning och inläring, vilka har utarbetats av kommissionen, kan betraktas som en användbar källa till vägledning och stöd i detta avseende.

55. Stödja¹³ inlärarnas medvetenhet om potentiella hot i den digitala världen och utvecklingen av deras motståndskraft i syfte att minska riskerna och erbjuda säkra onlinemöjligheter för ungdomar, samtidigt som man stöder dataskydd och onlineintegritet.
56. Undersöka olika sätt att stödja utbildare när det gäller att främja inlärarnas kritiska tänkande, mediekompetens och digitala kompetens och när det gäller att arbeta med data och information, inbegripet en välgrundad strategi för att bekämpa felaktig information och desinformation¹⁴.
57. Uppmuntra skolor att, när så är lämpligt, tillämpa strategier som involverar hela skolan och som systematiskt skulle främja välbefinnande i digital utbildning på grundskole-, gymnasie- och yrkesutbildningsnivå, inbegripet flexibla strategier som skulle stödja förebyggande och motståndskraft och ta itu med utmaningar såsom digitala risker, samt skolornas organisatoriska förfaranden.
58. Överväga att utnyttja de möjligheter som erbjuds genom befintliga EU-instrument (Europeiska socialfonden+, Erasmus+, instrumentet för tekniskt stöd osv.) för att främja en politik för digital utbildning som är inriktad på inlärarnas och utbildarnas välbefinnande i digitala lärandemiljöer.

¹³ Till exempel genom det befintliga nätverket av centrum för ett säkrare internet i medlemsstaterna, som samfinansieras av EU, och plattformen betterinternetforkids.eu – det alleuropeiska navet för barns onlinesäkerhet, som innehåller material för lärare, föräldrar och barn på alla officiella EU-språk.

¹⁴ Riktlinjerna för lärare och utbildare för att motverka desinformation och främja digital kompetens genom utbildning, vilka har utarbetats av kommissionen, kan betraktas som en användbar källa till vägledning och stöd i detta avseende.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR KOMMISSIONEN ATT, I ENLIGHET MED FÖRDRAGEN OCH MED FULL RESPEKT FÖR SUBSIDIARITETSPRINCIPEN, GÖRA FÖLJANDE:

59. Stödja forskning om vilka effekter användningen av digital teknik har på inlärnarnas och utbildarnas välbefinnande i de olika medlemsstaterna, och utföra en evidensbaserad undersökning om läget vad gäller behoven av välbefinnande i digitala utbildningsmiljöer. Utarbeta en modell för effektiva metoder som syftar till att förbättra välbefinnandet i digitala inläringssystem och, i slutändan, kriterier för en ”skolmodell för digitalt välbefinnande” i skolor som ett möjligt exempel, som medlemsstaterna kan använda på frivillig basis. Vid utarbetandet av denna modell utvärdera arbetet i kommissionens informella expertgrupp som för närvarande håller på att inrättas och som ska ägna sig åt stödjande lärandemiljöer för grupper som riskerar att underprestera samt stödja välbefinnande i skolan.
60. Uppmuntra utveckling och utbyte av högkvalitativt innehåll för utbildare och andra relevanta yrkesverksamma, som syftar till att ytterligare förbättra deras kunskaper, färdigheter och kompetenser, inlärarcentrerade pedagogiska metoder och arbete med olika grupper av inlärare.
61. Överväga att främja välbefinnande i digital utbildning som en del av det årliga evenemanget Hackaton om digital utbildning.

62. Öka medvetenheten bland alla berörda parter, t.ex. utformare av digitala verktyg och tjänster, såsom sektorn för utbildningsteknik (EdTech) och de som är inriktade på cybersäkerhet, om integrering av användarvänliga metoder och lösningar som skulle stödja inlärnas och utbildarnas välbefinnande i digital utbildning. Öka medvetenheten bland alla berörda parter som utvecklar digitalt utbildningsinnehåll om integreringen av välbefinnandeaspekten inte bara i själva innehållet utan även i undervisnings- och inlärningsprocesserna.
63. Stödja användningen av EU-program, såsom Erasmus+, Europeiska socialfonden+, Europeiska solidaritetskåren, Horisont Europa och programmet för ett digitalt Europa, för att främja inlärnas och utbildarnas välbefinnande i digitala lärandemiljöer och användningen av avancerad digital teknik, t.ex. för inlärare med funktionsnedsättning och/eller särskilda utbildningsbehov, samt utveckling, testning och ibruktagande av spelifiering, utbildningslösningar baserade på AI samt teknik för utvidgad verklighet såsom förstärkt/virtuell verklighet för pedagogiska ändamål.
64. Vid det pågående genomförandet av handlingsplanen för digital utbildning 2021–2027 och i de kommande förslagen till rådets rekommendation om möjliggörande faktorer för digital utbildning och till rådets rekommendation om att förbättra utbudet av digitala färdigheter i utbildningen återspegla behovet av ett holistiskt, integrerat och hållbart digitalt utbildningssystem i medlemsstaterna som främjar kvalitet och inkludering och bidrar till välbefinnande i digital utbildning.
-

BAKGRUNDSdokUMENT

Europeiska rådet

- Europeiska rådets slutsatser av den 14 december 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1).

Europeiska unionens råd

- Rådets slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter (10024/22).
- Rådets rekommendation om strategier för blandat lärande för högkvalitativ och inkluderande grundskole- och gymnasieutbildning (EUT C 504, 14.12.2021, s. 21).
- Rådets rekommendation (EU) 2021/1004 av den 14 juni 2021 om inrättande av en europeisk barngaranti (EUT L 223, 22.6.2021, s. 14).
- Rådets slutsatser om rättvisa och inkludering inom utbildningen i syfte att främja en framgångsrik utbildning för alla (EUT C 221, 10.6.2021, s. 3).
- Rådets resolution om en strategisk ram för det europeiska utbildningssamarbetet inför och bortom ett europeiskt område för utbildning (2021–2030) (EUT C 66, 26.2.2021, s. 1).
- Rådets rekommendation av den 24 november 2020 om yrkesutbildning för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft (EUT C 417, 2.12.2020, s. 1).
- Rådets slutsatser om digital utbildning i Europas kunskapssamhällen (EUT C 415, 1.12.2020, s. 22).

- Rådets slutsatser om arbetet med att motverka covid-19-krisen på utbildningsområdet (EUT C 212 I, 26.6.2020, s. 9).
- Rådets slutsatser om europeiska lärare och utbildare inför framtiden (EUT C 193, 9.6.2020, s. 11).
- Rådets slutsatser om välfärdsekonomi (EUT C 400, 26.11.2019, s. 9).
- Rådets resolution om vidareutveckling av det europeiska området för utbildning som stöd för framtidsorienterade utbildningssystem (EUT C 389, 18.11.2019, s. 1).
- Rådets slutsatser om vägen mot en vision om ett europeiskt område för utbildning (EUT C 195, 7.6.2018, s. 7).
- Rådets rekommendation om nyckelkompetenser för livslångt lärande (EUT C 189, 4.6.2018, s. 1).

Förklaringar

- Osnabrück-förklaringen om yrkesutbildning som en viktig faktor för återhämtning och en rättvis omställning till digitala och gröna ekonomier (30 november 2020).

Europeiska kommissionen

- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *Ett digitalt decennium för barn och ungdomar: den nya europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+)* (COM(2022) 212 final).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *Handlingsplan för den europeiska pelaren för sociala rättigheter* (COM(2021) 102 final).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *En jämlikhetsunion: EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030* (COM(2021) 101 final).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om att förverkliga det europeiska området för utbildning senast 2025 (COM(2020) 625 final).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *Handlingsplan för digital utbildning 2021–2027: Ställa om utbildningen till den digitala tidsåldern* (COM(2020) 624 final).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *Den europeiska kompetensagendan för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft* (COM(2020) 274 final).

- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025* (COM(2020) 152 final).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *Stärka den europeiska identiteten genom utbildning och kultur: Europeiska kommissionens bidrag till toppmötet i Göteborg den 17 november 2017* (COM(2017) 673 final).

Interinstitutionella akter

- Interinstitutionell proklamation av den europeiska pelaren för sociala rättigheter (EUT C 428, 13.12.2017, s. 10).

Studier

- Vuorikari, R., Kluzer, S. och Punie, Y., *DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens - With new examples of knowledge, skills and attitudes*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2022.
- Weber, H., Elsner, A., Wolf, D., Rohs, M., och Turner-Cmuchal, M. (red.), *Inclusive Digital Education*, Europeiska byrån för utveckling av undervisning för elever med behov av särskilt stöd, Odense, 2022.

- Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för utbildning, ungdom, idrott och kultur, Utbildningsöversikt 2021: utbildning och välbefinnande, 2021.
- Panesi, S., Bocconi, S. och Ferlino, L., *Promoting Students' Well-Being and Inclusion in Schools Through Digital Technologies: Perceptions of Students, Teachers, and School Leaders in Italy Expressed Through SELFIE Piloting Activities*, Frontiers in Psychology, 2020).
- Punie, Y., redaktör(er), Redecker, C., *European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2017.
- Viac, C. och Fraser, P., *Teachers' well-being: A framework for data collection and analysis*, OECD Education Working Paper No. 213, OECD Publishing, Paris, 2020.
- Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för kommunikationsnät, innehåll och teknik, *Etiska riktlinjer för tillförlitlig AI*, Publikationsbyrå, 2019.
- Richardson, J., Milovidov, E., *Digital citizenship education handbook: being online, well-being online, rights online*, Europarådet, 2019.
- OECD, *How's Life in the Digital Age?: Opportunities and Risks of the Digital Transformation for People's Well-being*, OECD Publishing, Paris, 2019.
- Burns, T., Gottschalk, F. (red.), *Educating 21st Century Children: Emotional Well-being in the Digital Age*, Educational Research and Innovation, OECD Publishing, Paris, 2019.
- OECD, *The Protection of Children Online: Risks Faced by Children Online and Policies to Protect Them*, OECD Digital Economy Papers, nr 179, OECD Publishing, Paris, 2011.